

Bir Lisansüstü Öğrencisinin Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları Dersindeki Deneyimleri

Zeynep Medine Özmen¹

Özet

Son zamanlarda özellikle Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Eğitim bölümlerinde çalışmalar uzaktan eğitimle ilgili olmaktadır. Bu çalışmada Fen Bilimleri Enstitüsü OFMA Matematik Eğitiminde doktora yapan ve uzaktan eğitim konusunda tecrübesi olmayan bir öğrencinin Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları ders sürecinde yaşadıklarının yansıtılması amaçlanmıştır. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılarak tek bir katılımcının ders sürecinde kazandığı deneyimler ve yaşadığı sorunlar farklı boyutlardan ele alınmıştır. Öğrencinin ders sürecinde tuttuğu haftalık günlükler ve konu ile ilgili düşünceleri çalışmanın nitel verilerini oluşturmaktadır. Öğrenci herhangi bir deneyime sahip olmadan başladığı bu ders süreci sonunda en azından uzaktan eğitim ve uygulamaları ile ilgili konuşulan ortamlarda öneri ve katkılarda bulunabileceğini düşünmektedir. Öğrencinin yansımaları; yazılım ve donanım hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadan bu tür dersleri alan öğrencilerin derse yeterli zaman ayırdığında, ekip çalışması halinde diğer öğrencilerle yardımlaşma içerisine girdiklerinde başarılı olabileceklerini göstermektedir. Bu nedenle dersin içeriğinin zengin olması, uzaktan eğitim teknolojisi ile ilgili teorik bilgilerin yanında uygulamalara da yer verilmesi nedeniyle farklı alanlardan gençlerin de bu yeni teknolojiyi sunan bu dersle kekinmeden tanışmaları ve sürece dâhil olmaları önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, süreç, matematik eğitimi

1. Giriş

Eskiden pahalı teknoloji olarak isimlendirilen çoğu materyaller günümüzde her okulda eğitim - öğretim esnasında yaygın olarak kullanım imkânı bulmakta ve her geçen gün yeni kullanımları beraberinde getirmektedir. Eğitim alanındaki uygulamalar daha çok; etkili bir eğitim - öğretim ortamı gerçekleştirebilmek amacıyla yapılmaktadır. Giderek yaygınlaşan internet kullanımının bu gelişmelerin benimsenmesini daha da kolaylaştırdığı görülmüştür.. Artık çoğu uygulama sanal ortamlarda olabildiğince gerçekçi bir yapıda sunularak insanlara çeşitli kolaylıklar sağlamaktadır.

Günümüzde eğitimle ilgili ortaya konulan ve internet kullanımını da gerektiren yeni teknolojilerinden birisi de uzaktan eğitimidir. Kışla, (2005); gelişen teknolojinin bir yandan eğitimin kalitesini artırırken diğer yandan da geniş kitlelere erişime çözüm bulmakta

¹ Arş. Gör., KTÜ, Fatih Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Bölümü, z.medine@hotmail.com

eğitimde sorunların yaşandığını dile getirmiştir. Kışla(2005); bu ihtiyaç doğrultusunda yüz yüze eğitimin yetersiz kalması nedeniyle son yıllarda uzaktan eğitim kavramının daha sık gündeme geldiğini ve eğitim kurumlarının uzaktan eğitimi uygulayabilmek için gayret gösterdiklerini belirtmiştir. Yenal (2009) ise; bireylere kendi kendilerine öğrenme imkânını sağlayan, geleneksel eğitime göre daha esnek ve birey koşullarına uyurlanabilir olan bir eğitim olarak tanımlamıştır.

Tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere uzaktan eğitim kişilerin daha çok kendi öğrenme sorumluluklarını kendi üzerine aldıkları, mekândan ve zamandan duruma göre bağımsız olabilen uygulayıcı ve öğrenenler arasında teknoloji yardımıyla iletişim ve etkileşim kurulmasını sağlayan eğitim olarak tanımlanabilir. Pala, (2006); *Uzaktan eğitim için eğitim yönetim sistemi ana modülünün hazırlanması* ile ilgili hazırladığı yüksek lisans tez çalışmasında üniversitelerin bilgisayar ağları ile donatılmasından sonra üniversitedeki öğretim elemanlarının da geleneksel eğitimden farklı olarak uzaktan eğitime ilgi duymalarının kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde Duran, Önal ve Kurtuluş (2006); çağın gerisinde kalmak istemeyen kurumların, çalışanlarını süregelen gelişmelere hazırlamak durumunda olduklarını ifade etmiştir.

Gökçe (2008) küreselleşme sürecinde uzaktan eğitimi konu alan çalışmasında; uzaktan eğitimin sürekli gelişen bir alan olduğu için çeşitli platformlarda da tartışıldığını ve gelecekte de tartışılmaya devam edileceğini, uzaktan eğitim ile ilgili yapılan tartışmaların ve yazılanların, konuları bakımından çeşitlilik gösterdiğini belirtmiştir.

Baki vd. (2009); web tabanlı uzaktan eğitim kavramının gün geçtikçe önem kazandığını, üniversitelerde sanal kampüsler oluşturulması gerektiğini ve bu kampüslerde senkron ve asenkron eğitim olanaklarının sunulması gerektiğini dile getirmişlerdir. Üniversitelerin uzaktan eğitim uygulamalarında, kendi özelliklerini yansıtacak ve gereksinimlerini karşılayabilecek, orta ve uzun vadede doğacak teknolojik yeniliklere hızla uyum sağlayabilecek özgün öğretim yönetim sistemlerine ve bu sisteme entegre edilmiş senkron eğitim olanaklarına sahip olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Yapılan çalışmalardan yola çıkılarak uzaktan eğitimin gerekliliği ve eğitimde de uygulanabilirliğine yönelik düşünceler sıkça tekrarlanmaktadır. Uzaktan eğitimde yeni teknolojilerin ortaya çıkması ile online uygulamalar hızla yaygınlaşmaktadır. Bunun bir sonucu olarak; senkron ve asenkron olarak gerçekleştirilebilen sanal uygulamalar için donanım ve yazılım alt yapısı oldukça önemli hale gelmiştir.

Gökçe (2008); bilişim devrimi ile hızını iyice artıran teknolojik gelişmelerin, modern insanın iş hayatında kendini sürekli yenilemesini gerektiğini belirtmiştir. Teknolojideki değişmelerin devamlılık göstermesi nedeniyle, insanların artık çalışma hayatı içinde kendilerini geliştirme gereği duyduklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda üniversitelerin teknolojik gelişme ile birlikte, modern insanın kendini yenileme ihtiyacına cevap vermede uzaktan eğitim sistemini kullanmaya başladıklarını vurgulamıştır. Buradan hareketle; gelişen teknolojiye karşı giderek artan öğrenme ihtiyaçları uzaktan eğitimi gerekli kılmakla birlikte, bu eğitimi verebilecek öğretim elemanlarının da deneyimli ve uzman olmalarının

beklendiği düşünülmüştür. Bu amaçla üniversitelerde lisans ve lisansüstü programlarda öğretmen ve akademisyen adayları bu yeni teknoloji ile tanıştırılarak, uygulama süreci hakkında bilgilendirilmeleri ve sistemi rahat kullanmalarını sağlanmaya çalışılmaktadır. KTÜ Fen Bilimleri BÖTE Anabilim dalında verilen Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları dersi de bu amacı gerçekleştirebilmek için üniversitelerin lisansüstü programlarında farklı isimlerle açılmaktadır. Bu derslerden birisi olan Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları teorik bilgi ve uygulamaların birlikte yürütüldüğü bir derstir. BÖTE anabilim dalında açılarak genellikle BÖTE lisansüstü öğrencileri tarafından seçilmektedir.

Gökçe (2008); artık her yaşta ve nitelikte öğrencinin, farklı mekânlarda bulunan uzmanlara ve ders konularına ulaşmak istediğini vurgulamıştır. Bunu gerçekleştirecek en geçerli yolun da, bilgisayar ağlarına dayalı bir eğitim sistemi geliştirmek olduğunu ifade etmiştir. Üniversitelerin de bu gerçeği görerek, örgün eğitimin yanı sıra, uzaktan eğitim programları ile de hizmet verme yoluna gittiklerini belirtmiştir. Zamanla uzaktan eğitim ile ilgili dersler açılmakta bunun yanı sıra da bazı lisans ve lisansüstü programlar uzaktan eğitim şeklinde verilmektedir. Uzaktan Eğitim Dersi üniversitelerin BÖTE bölümlerinde zorunlu lisans dersi olarak okutulmaktadır.

Matematik Eğitimi Doktora (MED) öğrencisi olarak bu dersi alan araştırmacının ders sürecinin yansıtılmasının farklı alanlarda lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bu ders ile ilgili bilinçlenerek dersi seçmelerine yardımcı olmaları açısından önemlidir. Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları sadece bilgisayar ve teknolojileri ile ilgili eğitim alan değil farklı alanlarda öğrenim gören öğrenciler için de önem taşımaktadır. Ancak ders ile ilgili genel bir bilginin olmamasından ve alana hâkim olmayanların süreci bilememelerinden dolayı farklı branşlardaki öğrenciler lisansüstü ders alma dönemlerinde bu dersi pek tercih etmemektedirler. Farklı branştan bir lisansüstü öğrencisinin ders sürecinde kazandığı deneyimlerin, süreçte gelişen olayların ve yaşanan zorlukların somut bir örnek üzerinden yansıtılmasının gelecekte benzer özelliklerde ders seçmek isteyen öğrenciler için faydalı olabileceği düşünülmüştür. Buradan hareketle matematik eğitimi doktora öğrencisi olan yazarın Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları ders süreci ile ilgili kesitler sunularak süreçte karşılaşılan zorluklar, edinilen kazanımlar, beklentiler, kaygı ve motivasyon düzeyleri ile ilgili bir resim oluşturması amaçlanmıştır.

Kışla ve arkadaşları (2010) Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Karşılaşılan Problemleri konu alan çalışmalarında; web tabanlı uzaktan eğitim uygulamalarında karşılaşılabilecek altyapı sorunlarını ve bu sorunların giderilmesine yönelik çözümler belirlemeyi amaçlamışlardır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ve daha sonra uzman görüşleri de alınan formlar hazırlanmıştır. Hazırlanan bu formlarla nitel araştırma yöntemi kullanılarak uzaktan eğitim alanında uzman 8 kişi ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler nitel araştırma yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda uzmanlar; çağrı merkezleri ve teknik servislerin önemine, ders materyallerini hazırlamada dersi veren öğretim elemanı ile materyal hazırlama konusunda uzmanlaşmış kişi ve birimlerin birlikte çalışmasına dikkat çekmişlerdir. Uzmanlar ÖYS

(Öğretim Yönetim Sistemi) ve İYS' lerin (İçerik Yönetim Sistemleri) web tabanlı eğitimde önemini vurgulamışlardır. Bununla birlikte amaca uygun seçimler yapılması ya da tasarlanması gereğini belirtmişlerdir.

Baki ve arkadaşları (2009); uzaktan eğitimde öğretim yönetim sistemi ve senkron eğitim platformu tasarım sürecini anlattıkları çalışmalarında uzaktan eğitim sistemi geliştirme sürecinde yaşananlara dikkat çekerek, böyle bir sistem tasarımı sırasında nelere dikkat edilmesi gerektiği ve süreç içerisinde yaşanabilecek sıkıntılarla bu sıkıntılara ilişkin çözüm önerilerinin neler olabileceğini belirlemeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın sonucunda sistemin tasarımı öncesi iyi bir ihtiyaç analizi yapılması ve süreç içerisinde takım çalışmasıyla zamana yayılarak çalışılması önerilmiştir.

Uzaktan eğitimde Araştırmaların bir kısmı uzaktan eğitimde öğreticilerin rolleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Karal ve arkadaşları (2010) Live Authority in the classroom in video conference-based synchronous distance education: The Teaching Assistant; adlı çalışmalarında senkronize olarak uzaktan eğitimle video konferansa dayalı öğretimin alan öğrencilerin bulunduğu bir sınıf ortamında yer alan asistanın uygulama sürecindeki rollerini belirlemeyi amaçlamıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden özel durum çalışması kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini KTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlamacılığı' nda okuyan gönüllü 9 öğrenci ve bir asistan oluşturmaktadır. Bu çalışma ile senkronize olarak uzaktan eğitimde video konferans ile gerçekleştirilen eğitim – öğretim ortamında sınıfta bir asistan bulunmasının konferansı yöneten öğretmen ve öğrenciler açısından iletişimi sağlamak amacıyla önemli olduğu görülmüştür.

Beaudin (1990); Uzaktan eğitimde eğiticinin değişen rollerini belirlenmesi ile ilgili çalışmasında uzaktan eğitim ile eğiticilerin öğretmenlik fonksiyonunun eskimediğini ancak öğretmenlik rollerinde bazı değişimlerin olduğunu belirtmiştir. Bu sebeple öğretmenlerin değişen bu rollere uyum sağlamasının öneminden bahsetmiştir. Eğiticilerin akademik anlamda başarı elde edebilmek için uzaktan eğitim ile ilgili yaklaşımları nasıl kullanacakları konusunda dikkatli olmaları gerektiğini vurgulamıştır. Ancak alan dışından uzaktan eğitim ders sürecini anlatan çalışmalara literatürde rastlanmamıştır. Çalışma alan dışından gelen MED öğrencisinin ders sürecinde yaşamış olduğu uyum bakımından farklılık göstermektedir. Bu bağlamda araştırmanın problemi; Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları dersini alan MED öğrencisi nasıl bir ders süreci yaşamıştır? Bu araştırma probleminin alt problemleri şu şekildedir:

- Süreç öğrencinin kaygı ve motivasyonunu nasıl etkilemiştir?
- Süreçte öğrencinin karşılaştığı zorluklar nelerdir?
- Ders sürecinde öğrenci ne tür kazanımlar elde etmiştir?

2. Yöntem

MED öğrencisinin Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları Ders sürecini yansıtmayı amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek (2006); nitel araştırma yöntemini; “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel

veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” olarak tanımlamıştır (s.39). Yıldırım & Şimşek (2006); nitel araştırmaların genellemeyi amaç edinmediklerini keşfedilen ilişkilerin sınırlı bir çerçevede içerisinde anlaşılmasının daha önemli olduğunu vurgulamışlardır. Nitel araştırmada asıl amacın belirli bir içeriğin derinlemesine ayrıntılı olarak incelemek olduğunu ifade etmiştir. Bu sebeple çalışmada nitel araştırma yöntemi konunun derinlemesine incelenmesine imkân vermesi ve araştırmacının yüklediği anlamlar üzerinde yorumlamalar yapılabilmesi bakımından tercih edilmiştir.

Araştırmacının kendi ders sürecini değerlendirmesini amaçlayan bu çalışmanın verilerini ise her ders sonunda tutulan günlükler ve araştırmacının kendi gelişim, değişim ve zorluklarının değerlendirmesi ile ilgili kişisel görüşleri oluşturmuştur. Çepni (2009); literatürde Araştırmacının Günlüğü ve Örneklemin Günlüğü olmak üzere iki tür günlüğün yer aldığını belirtmiştir. Araştırmacının Günlüğünü; yapılan gözlemlerin araştırmacı tarafından düzenli olarak günlüklere kaydedilmesidir. Örneklemin Günlüğü; çalışmada örneklemini oluşturan bireyler tarafından tutulan günlüklerdir. Çalışma kapsamında veriler araştırmacının işlenen her ders sonrası yazdığı günlüklerden elde edileceği için araştırmacı günlüğü kullanılmıştır.

Araştırmacının kendi ders sürecini değerlendirmesini amaçlayan bu çalışmada her ders sonunda tutulan günlükler ile elde edilen verilerden kesitler sunulmuştur. Verilerin geçerliliği ve güvenilirliği araştırmacının kendisidir. Günlüklerden ve araştırmacının kişisel görüşlerinden ortaya çıkan veriler birlikte yorumlanarak sunulmuştur. Toplamda 7 tane günlük olup tutulan günlükler tarihleri ile aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Ders sürecinde haftalık olarak tutulan günlüklerin tarihleri

Günlük-1 04.03.2010	Günlük-5 08.04.2010
Günlük-2 11.03.2010	Günlük-6 15.04.2010
Günlük-3 18.03.2010	Genel Bir Değerlendirme- 13.05.2010
Günlük-4 25.03.2010	

Verilerin Analizi

MED öğrencisinin Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları ders sürecinde yaşadıklarını yansıtmayı amaçlayan bu çalışmada betimsel veri analizi kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek (2006); betimsel analizde görüşülen ya da gözlemi yapılan bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sıkça yer verildiğini ifade etmiştir. Betimsel analizde amacın elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir şekilde okuyucuya sunmak olduğunu vurgulamıştır. Bu çalışmada ilk olarak araştırmacı haftalık olarak tutulan günlüklerin tamamını okumuştur. Daha sonra araştırmanın problem durumu ve alt problemleri ile ilgili olan bölümler belirlenerek gerekli veriler seçilmiştir. Çalışmada ilk olarak birinci kodlama yapılmıştır. Gerekli olan bölümler seçildikten sonra betimleyici analiz yapılarak her bir bölüm ilgili olduğu temalar altında birleştirilmiştir.

Temaların ortaya çıkmasında araştırmannın problemleri etkili olmuştur. Her bir problem durumu işle ilgili olduğu düşünölen paragraf veya cümleler birlikte sunularak araştırmacının düşönceleri ile beraber yorumlanmıştır.

3. Bulgular

MED öğrencisinin bir dönem boyunca aldığı Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları ders sürecini resmetmeyi amaçlayan bu çalışmada ders süreci; karşılaşılan zorluklar, elde edilen kazanımlar, motivasyon, kaygı ve ders öncesi beklentileri yansıtacak şekilde sunulacaktır.

Derse Yönelik Beklentilerim

MED öğrencisi olarak Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları dersini içeriğini bilmeden seçtim. Dersi seçmemi doktora eğitimi boyunca toplamda alınması gereken bir kredinin zorunluluğı etkilemiştir. Dersin İngilizce açılmış olması da önemli bir etken olmuştur. Bu yüzden kredi tamamlama amacıyla ders seçimi yaptığım için dönem başında ders ile ilgili herhangi bir beklentim bulunmamaktadır. Herhangi bir bilgi ve beklenti olmadan girdiğim ilk ders bende ‘ benim olmasa da dersin benden beklentilerinin olduğu ’ şeklinde bir düşünce oluşturmuştur. Ders ile ilgili herhangi bir beklentimin olmamasında teorik anlamda alanla ilgili sınırlı düzeyde bilgiye sahip olmamın etkili olduğu düşünüyorum. Aşağıdaki ifadeler ders ile ilgili yazdığım ilk düşöncelerimi oluşturmaktadır.

Açıkçası bu dersi aldığımda içeriğini tam anlamıyla bilmiyordum.

Bu ders esnasında başta hiçbir şey bilmememe rağmen...

Kaygılarım ve Derse Karşı Motivasyonum

Derse giriş aşamasındaki düşöncelerim ve günlüklerime yazdıklarım incelendiğinde ders sürecinin benim için zorlu başladığı söylenebilir. Ders ile ilgili baştaki düşöncelerimin şekillenmesinde kaygı ve düşük motivasyonun etkisinin olduğunu düşünüyorum. Kaygı ve motivasyon ile ilgili cümleler günlüklerimde sıkça rastlanmaktadır. Günlüklerimde yer alan kaygı ve motivasyonuma dair düşöncelerim şu şekildedir:

Bilgisayar yazılımları ile ilgili pek bilgim yok. Açıkçası bu beni dersin başında oldukça korkutuyor.

Dersi alanların hepsinin bilgisayarıcı olması (ben hariç!) kendimi güvensiz hissetmeme sebep oldu. Onlardan birkaç adım gerideydim (hatta bayağı). Bu da beni çok çabalamam gerektiği gerçeğiyle yüzleştirdi.

İlk haftadan sanal konferansı araştırmamız? Şeklinde ödev verilince panik oldum açıkçası. Çünkü ben sanal konferansı sadece kulaktan dolma hatta sınırlı sayıda bilgilerle biliyordum.

Kaygı ve düşük motivasyonun oluşmasında yabancı olduğum bir alana girmemin de önemli bir etkisinin olduğunu düşünüyorum. Benim açımdan yeterli donanıma sahip olmadan dönemin ilk haftalarında verilen ödevler büyük zorluklar oluşturmaktadır. Bu yüzden günlüklerimde alan dışından bir öğrenci olduğumu vurgulayan cümleler sıklıkla yer almaktadır.

Alan Dışından Bir Dersi Seçmemden Kaynaklanan Zorluklarım

Sürece başlarken başaramayacağım ile ilgili ön yargı ve kaygılarım yer almaktadır. Ancak bende ders ile ilgili kaygı ve düşük motivasyonun gelişmesinde sınıf ortamının da etkisinin olduğunu düşünmekteyim. Farklı bir alandan gelerek bu kadar zor ve önemli bir dersi seçmemin yalnız bende değil dersi alan diğer katılımcılarda da bazı şüpheler uyandırdığını fark ettim. Bu durum ile ilgili ifadeler günlüklerime şu şekilde yansımıştır:

Alan dışından birisi olarak bu ders benim başlangıçta öz güvenimi kaybetmeme sebep oldu. Tabi bunda başta benim bilgisayar ve teknolojilerini temel alan bir derse hâkim olamama düşüncesi ile diğer dersi alan arkadaşların da hocam siz nasıl seçtiniz, nasıl yapacaksınız, zor olur gibisinden yorumları da beni başta etkiledi.

Uygulamanın benim için ilk deneyim olacak olması, katılımcı bulup bulamayacağım endişesi, sisteme kullanıcıyı dâhil edebilecek miyim gibi düşünceler beni ödevin içeriğinden daha çok korkutmuştu.

Süreç içerisinde alan dışından olmamın, yeterli bilgi ve donanıma sahip olmamamın zorluklar yaşamama neden olduğunu sıklıkla vurgulamaktayım. Ancak günlüklerimde alan dışından katılan tek öğrenci olmamın verilen ödevlerle ilgili farklı zorluklarımın da oluşmasını sağladığı günlüklerim de aşağıdaki gibi yer almıştır:

Aralarında bir tek benim matematikçi olmamın genellikle benim için bir sınırlılık olduğunu düşünüyorum. En azından yapılacak uygulamam için grup bile oluşturamıyorum.

Bilmiyorum beklentiler ne yönde olacak ama yabancı olduğum ve yazılımlarına hâkim olamadığım bir alanda diğerlerinin çalışmalarına ne kadar erişebilirim şüpheye düştüm. Onlarla bireysel ödevlerde bile zorlanırken tek grup olarak ikili grupların yapacağı ödevi tek başıma nasıl yapacağım bilemiyorum.

Her ne kadar ders ve süreç ile ilgili kaygılarım üst düzey de olsa da yapılacak uygulamalar ile ilgili korkularımın yanında tatlı bir telaşında yer aldığımı belirtmeliyim.

Ders benim açımdan ister istemez yine acaba yapabilecek miyim? Şeklinde kaygılarla sonuçlandı. Ekstra çabalamam gerektiği düşüncesindeyim.

Bu haftaki derste değinilen uygulama ödevi benim için ilk eden deneyim olması açısından güzel olacağı düşüncesi ancak aynı zamanda da sisteme girebilecek miyim kaygısı da üst düzeydeydi.

Süreçte alana hakim olmamam, dersin içeriğini bilmeden seçmem gibi bahsettiğim zorluklarımın yanında bir takım sınırlılıklar da bende süreç ile ilgili olumsuz düşünce ve kaygıların oluşmasında etkili olmuştur. Teknik donanım eksikliğim ve uygulamaların eş zamanlı gerçekleşmesinden dolayı katılabilme endişem sınırlılıklarım arasındadır.

Tabii ki de uygulamalar öncesi başarabilme kaygılarım vardı. Yapılan uygulamaların online ve senkronize gerçekleşecek olması gerekli internet bağlantı imkanım olmadığından uygulamanın işleyişinden çok katılıp katılamayacağım ile ilgili tereddütlerim vardı.

Yapılan uygulamalar için temel donanım olan internet imkânının olmamasının süreçte farklı kaygılarımın da oluşmasına sebep olduğunu düşünüyorum. Her yapılacak uygulama öncesi uygulamanın başarıyla tamamlanıp tamamlanmayacağı düşüncesinden daha çok bende uygulamanın yapılacağı zaman uygun internet bularak sisteme girip giremeyeceğim şeklinde kaygılarım yer almaktadır.

Sürecin İlerlemesiyle Dersle ilgili Düşüncelerim

Her verilen ödev ve yapılacak uygulamanın öncesinde günlüklere de yansıyan ve yukarıda belirttiğim kaygı ve düşük motivasyon içeren cümlelerin verilen her görev ile ilgili fazla emek sarf edilerek yerini daha öz güvenli cümlelere bıraktığı görülmüştür. Teknik ve donanımsal anlamda dersi seçen bilgisayar ve öğretim teknolojileri bölümü arkadaşlarımdan oldukça geride olduğum farkındaydım. Yabancı olduğum bir alanla ilgili araştırma yaparken en çok nasıl yapacağım veya hangi sitelerden bilgi edinebileceğim de zorluklarım arasındadır. Ancak; araştırmacı donanımsal olarak geride olsa da bu açığını süreç içerisinde literatür ile ilgili daha geniş ve çok zaman alan araştırmalar yaparak kapatmaya çalışmıştır. Bu sayede kendime olan güvenim ve ders ile ilgili motivasyonum giderek arttığını düşünmeye başladım. Kaygı ve motivasyonumdaki olumlu artışlar günlüklerime şu şekilde yansımıştır:

Ancak verilen ilk ödevden sonra aslında benim de onlardan pek bir farkımın olmadığını fark ettim. En azından sorumluluk duygusu yönünden ileride olduğumu gördüm. Bu da kendime güvenimi getirdi.

Onların donanım ile ilgili bilgisi varsa bende teorikte araştırmalarımı daha iyi yaparak onlara yetişebilirdim. İlk ödev verildiğinde resmen panik oldum. Kesin bilgisayarlı benden daha donanımlı ödev hazırlayacaklardı. Bu da benim bir hafta içinde çok iyi bir araştırma yapmam gerektiğini hissettirdi bana.

Tüm hafta boyunca hiç bilmediğim bir konuda araştırma yapmak bir de bunların İngilizce olması beni çok uğraştırmıştı. Ancak gördüm ki en

çok araştırmayı ve özeni ben göstermişim. O an kendime daha çok güvendim.

Verilen ödevlerin ardından gerekli çaba göstermemle birlikte çalışmalarımı tamamlayabilmek kendime olan güvenimin zamanla arttığını fark ettim. Günlüklerime bu durum şu şekilde yansımıştır:

Ders kapsamında yapılan ilk online uygulamanın değerlendirilmesi ve raporunun sunulması ile ilgili bir dersti. Katılımcımı bulabilerek sisteme girebilme rahatlığı vardı bende. Biraz da her ne kadar alan dışı bir ders alıyor ve uygulamalara yabancı olsam da sınırlar dâhilinde bir şeyleri yapabildiğimi gördüm. Bu da benim öz güvenimi biraz olsun artırmıştı.

İtiraf etmeliyim bilgisayar bölümü arkadaşlar benden daha donanımlı olduğu için onların kesinlikle benden daha iyi bir rapor hazırlayacaklarını düşündüm. Kendime hiç güvenmedim. Ancak derste gördüm ki; benimde onlardan farklı olabilen; eksiklerimi bir nebze kapatabilecek yanlarım varmış: Elinden gelenin en iyisini yapma ve sorumluluklarını gerektiği şekilde yerine getirme gibi. Az da olsa kendime güvenim yerine geldi.

Uygulamayı katılımcılar üzerinde daha etkili kılmak için çizim tableti de kullanmam gerektiğini öğrendim. Bu materyalin kullanımını bilmediğim için biraz endişe duydum ama yapabileceğime inanıyorum.

Elimden geleni yapacağımı biliyorum. Ama ister istemez diğer grupların uygulamalarından sınırlılıklarından dolayı geride kalacağım önyargıları var. Açıkçası bende onlar kadar çabalarken geride kalmak da istemiyorum. İlk verilen ödevleri başarılı bir şekilde tamamladığım için her ne kadar korkularım olsa da ön yargılarımı bir kenara bırakmak istiyorum ve kendime güveniyorum.

Yukarıda da bahsettiğim ve günlüklerimde de yer verildiği gibi ders ile ilgili kaygı ve başaramayacağıma dair düşüncelerim zaman içerisinde süreçte çok uğraşarak, çalışarak yerini biraz daha güvenli ve başarabileceğime inandığım cümlelerle yer değiştirmiştir. Yani ders süreci esnasında inançlarımda da olumlu yönde bir değişiklik olmuştur. Düşüncelerimin bu yönde değişmesinde sorumluluklarımın farkında olmamın ve bu sebeple daha çok çabalamamın çok önemli bir etkisinin olduğunu düşünüyorum. Kendimde gördüğüm olumlu değişimler üzerinde dersi veren öğretim görevlisinin de önemli bir etkisinin olduğunu belirtmeliyim. Öğretim görevlisinin süreçte anlayışlı olması ve gerektiği noktada her türlü yardımı sağlaması derse yönelik olumlu tutum geliştirmemi sağlamıştır. Öğretim görevlisinin alanında uzman olması da bu olumlu etkilerin oluşmasında önemli bir rol oynamıştır.

Ders Sürecinde Edindiğimi Düşündüğüm Kazanımlar

Dönem başında ders ile ilgili her ne kadar beklentilerim olmasa da ders süreci zorlukların yanında birçok kazanımları da beraberinde getirdiğini belirtmeliyim. Ders sürecinde edindiğim kazanımlar benim için ayrı bir önem taşımaktadır. Ders sürecinde edindiğim kazanımları şu şekilde sıralayabiliriz:

1) *Bu ders ile eğitimin sadece sınıfta dört duvar etrafında yapıldığı sınırlarımın dışına -uygulamalarla birinci elden şahit olarak- çıktım: Zihnimdeki sınıf ortamı kavramı çok köklüdür. Dersin dört duvar içerisinde işlendiği ve en önemlisi de bütün katılımcıların aynı zamanda aynı mekânda olduğu uygulamalara hep şahit olduğumdan dolayı ve sınıf ortamını zihnimde genellikle dört duvar arasında canlandırırđım. Ancak yapılan uygulamalar ve dersin içeriğinin ilerlemesi ile zamandan ve mekândan bağımsız olarak farklı sınıf ortamları olabileceğine dair düşünceler gelişmiştir.*

2) *Her ne kadar kulaktan dolma olarak Uzaktan Eğitim diye bir kavramı duymuş olsam da bu ders ile yeni gelişen eğitim teknolojisi olan Uzaktan Eğitim ile ilgili gerek teorik gerekse uygulama anlamında önemli deneyimler yaşadığımı düşünüyorum: Bu ders öncesi uzaktan eğitim ve uzaktan eğitim ile ilgili kavramlar benim için sadece duyduğum tanımlamalardan ibaretti. Ders sürecinde çeşitli makale ve kaynaklardan faydalanarak ve bilgilendirilerek yavaş yavaş da olsa literatüre hâkim olmaya başladığımı fark ettim.*

3) *Ders uygulamalara dönük olduğu için bazı haftalarda yapılan online uygulamaların süreci daha somut olarak yaşamamı sağladığımı düşünüyorum. Dersin bana hem teorik hem de pratik anlamda büyük katkılarının olduğunu düşünüyorum. Yapılan uygulamaların teorik anlamda zorlandığım süreci daha anlaşılır ve somut bir hale getirdiğini düşünmekteyim. Zamanla kendime olan güvenimin gelmesi ile sürecin daha güzel devam ettiğini belirtmeliyim. Başlarda korkutucu gelen online uygulamalar artık benim açımdan da katılmaktan zevk aldığım güzel deneyimler haline gelmiştir.*

4) *Uzaktan eğitim literatürünü inceleme: Ders kapsamında Talbot (2003) 'un uzaktan eğitim ile ilgili yazdığı kitabı (Studying at a distance a guide for students) çevirdim. Bu kitap uzaktan eğitim alan kişiler için bir kılavuz niteliğinde olup her bir bölümde uzaktan eğitimi daha etkili kılmayı sağlayacak öneriler ve bilgiler sunulmaktadır. Ders sürecinde uzaktan eğitimin literatürünü kısmen de olsa taradığımı ve yeni bilgiler öğrendiğime inanıyorum.*

Açıkçası ders başındaki korku, kaygı ve başarı ile ilgili olumsuz düşüncelerim ne kadar yoğunsa ders dönemi sonunda da kendime olan güvenim, Uzaktan eğitim ile ilgili öğrendiklerim, yapılan uygulamalardan edindiğim deneyimlerin de bir o kadar güzel ve fazla olduğunu düşünüyorum.

Günlüklerimde de haftaların ilerlemesiyle derste edindiğim kazanımlar ile ilgili düşüncelerim şu şekildedir:

Bu ders esnasında başta hiçbir şey bilmememe rağmen en azından sanal bir konferans nasıl gerçekleştirilir, sisteme nasıl girilir. Bunları

öğrenmiş oldum. Gün geçtikçe hızla ilerleyen teknoloji ile uzaktan eğitim ile ilgili uygulamaların çok sıklaştığını ve birçok alana uygulanabilirliğini gördüm.

Şu an sisteme daha hâkimim tabii ki de sınırlarım doğrultusunda. En azından yüzeysel de olsa sistemle ilgili bilgi verebilirim diye düşünüyorum. Bazı haftalarda yapılan uygulamalarda sistemi git gide daha iyi kullandığımı fark ettim.

Dersin bana güzel deneyimler kattığını düşünüyorum. Ama bunun yanında zorlu bir süreç olduğunu da eklemeliyim. Bazen ödevlerin yıpratıldığında, uzun zamanlar aldığında açıkçası zorlandığımı oldu. Elimden geldiği kadar bunların üstesinden gelmeye çalıştım.

Haftalar ilerledikçe teknik anlamda çok bilgim olmasa da uygulamalara dönük en azından fikir geliştirebildiğimi fark ettim.

Dersin sonunda yapılacak uygulamada yönetici konumunda olacağımı için yöneticilik ile ilgili bazı bilgileri ve sistemi kullanmayı öğrendim.

5) *Hala uzaktan eğitim ile ilgili kendimi tam olarak yeterli görmesem de bu dersin bana getirdiği en büyük kazanımın en azından uzaktan eğitim ile ilgili bir konunun konuşulduğu, tartışıldığı veya düşüncelerin açıklandığı bir ortamda söz hakkı alabileceğimi ya da konu ile ilgili düşüncelerimi rahatlıkla paylaşabilmem olduğunu düşünüyorum. Teknolojinin ilerlemesiyle birçok programla ilgili lisans veya lisansüstü derslerin uzaktan eğitimle verilmesi ile gün geçtikçe ilerleyen bu teknolojiye en azından ayak uydurma sürecimin kolaylaşacağını düşünmekteyim.*

4. Sonuç ve Öneriler

MED öğrencisinin bir ders dönemi boyunca almış olduğu Telekonferans ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları ders süreci içerisinde yaşadıklarını yansıtmayı amaçlayan bu çalışmada süreç; kaygı, motivasyon, karşılaşılan zorluklar ve elde edilen kazanımlar açısından ele alınmıştır. Ders seçiminde ders ile ilgili herhangi bir beklenti veya bilgimin olmadığı görülmüştür. Yani süreç benim için belirsiz olarak başlamıştır. Kredi tamamlamak amacıyla seçilmiş bu dersin diğer derslerden farklı olduğu ve sürecin zorlayacağı ilk haftadan itibaren anlaşılmıştır. Aslında ders ile ilgili yeterli bilgi ve herhangi bir beklentimin olmaması buna karşılık dersin benden beklentilerinin olduğunu fark etmem süreç ile ilgili korkularımı da beraberinde getirmiştir. Bu korkular ders dönemine kaygılarla başlamama sebep olmuştur.

Sürece kaygılarla başlamamam motivasyonum ve başaracağıma dair inancım üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Yabancı olduğum alanla ilgili bir ders almanın oluşturduğu kaygılar açısından inceleyecek olursam süreç oldukça olumsuz düşüncelerle başlamıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerini de kapsayan ve günümüz eğitiminde yeni teknolojilerini kullanılmasına imkân sağlayan bu ders ile ilgili yeterli bilgi olmadan sürece dâhil olmam inancım ve motivasyonum üzerinde olumsuz etki yaratmıştır. Mumtaz (2000);

öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalarını etkileyen faktörlerle ilgili olan bir literatür taramasını konu alan çalışmada literatürde pedagojik role ışık tutulduğundan ve öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğrenimi ve öğretiminde etkileşim açısından inançlarının merkezi bir önem taşıdığını belirtmiştir. Benzer şekilde bir eğitimci olmam sebebiyle bilgi ve iletişim teknolojilerine karşı mevcut inançlarımın kendi öğrenim ve öğretimimi etkilemesi bu sonucu desteklemektedir.

Yapılacak uygulamalar öncesi gerekli internet bağlantısına sahip olmamamın süreçte zorlukları beraberinde getirdiği görülmüştür. Gökçe (2008); küreselleşme ve uzaktan eğitim sürecini yansıttığı çalışmada; dünyada internet üzerinden uzaktan eğitim sağlayan üniversitelerin programlarından yararlanma maliyetinin çok pahalı olduğu düşünüldüğünde, internetin alt ekonomik düzeyde yaşayanlar için yeni bir fırsat eşitsizliği olduğunu vurgulamıştır. Bu noktada uzaktan eğitimde internet bağlantısına sahip olmanın önemine dikkat çekilerek bu dersi seçmen isteyen araştırmacılara gerekli donanımlara özellikle de internet bağlantısına sahip olmaları önerilmektedir.

Ders dönemi içerisinde yer alan; kaygı ve düşük motivasyonla ilgili düşüncelerimin zamanla yerini daha özgüvenli ve yüksek motivasyon içeren ifadelere bıraktığı görülmüştür. Fikirlerimin olumlu yönde değişmesinde süreç içerisinde büyük çaba sarf etmemin etkili olduğunu düşünüyorum. Zamanla kendime olan güvenimi kazanmam ders dönemini başarı ile tamamlamanı sağlamıştır. Benzer şekilde Somekh (1991); Mikrobilgisayarlar ile Öğrenmede Öğrenci Özerkliği (PALM) : Söylemler ya da gerçek? Şeklinde aksiyon araştırması olarak yürüttüğü çalışmada; öğretmenlerin PALM (Pupil Autonomy in Learning with Microcomputers) projesine katıldıklarında başlangıçta bilgisayar ile ilgili sınırlı sayıda beceriye sahip olduklarını çalışmanın sonunda öğretmenlerin kendilerine güvenmeye başladıklarını aksi takdirde başarılı bir performans gösteremeyeceklerini ifade etmiştir. Katılan öğretmenlerin eğitimsel ve teknik anlamda kendi gelişimlerinden dolayı motive olduklarını belirtmiştir. Benzer şekilde sınırlı düzeyde bilgiye sahip olduğum bir alanda yeterli motivasyonu sağladıktan sonra daha başarılı bir ders süreci geçirdiğim görülmüştür. Bu noktada gerekli motivasyon ve inanç oluşturulduğunda başarımın da beraberinde geleceği düşünülmektedir. Bu yüzden başarılı olmak için gerekli ön koşul olan inanç ve motivasyonun oluşturulması önerilmektedir. Dersi veren öğretim elemanının alanında uzman ve uzaktan eğitim ile ilgili deneyimli ve donanımlı olmasının ders süreci başarıyla tamamlamamda önemli bir katkısının olduğunu düşünüyorum. Bu noktada araştırmacılara alanında uzman öğretim elemanlarının açtıkları dersleri seçmeleri önerilmektedir.

Süreç içerisinde edindiğimi düşündüğüm kazanımlardan en önemlisi uzaktan eğitim teknolojisinin farkında olmam ve konu ile ilgili literatüre hâkim olmaya başlamamdır. Her ne kadar alanla ilgili deneyim ve donanım eksikliklerim olsa da en azından bu eğitim teknolojisinin konuşulduğu bir ortamda öneri ve katkıda bulunabileceğimi bilmek benim için bu çalışmanın en önemli sonuçları arasındadır.

Farklı bir alanda yer alan ve oldukça kapsamlı olan bu ders süreci olumsuzluklarını avantaja dönüştürerek başarıyla tamamlamam benim için oldukça önemlidir. Alan dışı

çalışmalar yapan veya ders alan araştırmacılar için; süreç her ne kadar zorlu başlasa da gerekli çaba ve çalışma ile her türlü zorluğun üstesinden gelineceği somut bir örnek üzerinden görülmüştür. Bu nedenle dersin içeriğinin zengin olması, uzaktan eğitim teknolojisi ile ilgili teorik bilgilerin yanında uygulamalara da yer verilmesi nedeniyle farklı alanlardan araştırmacıların da bu yeni teknolojiyi sunan bu dersle tanışmaları ve sürece dâhil olmaları önerilmektedir.

The Experiences of a Graduate Student in the Course of Teleconference and Distance Education Applications

Extended Abstract

In our age, Technological developments continue rapidly. Like every field; technological developments brought about new applications too. One of the last technologies about education is distance education. Gökçe (2008); emphasised that while technological developments increased, distance education was used by universities to answer necessity of modern people's renewal themselves. Learning needs that increase day by day towards developing technology need to distance education. In addition to this academians are also supposed to be well experienced and expert. Through this aim; in universities in under graduate and postgraduate programmes, teacher and academians candidates who are met with technology are provided to use information easily and have a lot of information about application progress.

In this study it was planned to determine that investigators' whom trained different field and choosed Applications of distance education and telekonferans difficulty, acquirements and changes of motivation and worries. It was thought that reflecting of this progress could be useful for other students who trained different field and wanted to choose this lesson. The sample of this study has only one participant who was a graduate student in Math Education in Karadeniz Technical University.

In this study qualitative research method which enabled to investigate one subject deeply and didn't need to generalize was choosen. In this study data were composed from researcher's personal opinions about evaluating of own development, alternation and difficultness and diaries which were written at the end of lessons regularly. Reliability and validity of this study is referenced to the researcher. Firtsly researcher read all of the diaries which were written regularly every week. And then parts of the diaries which are closed research's main problem and subproblems were chosen. After that using with descriptive analysis each part was integrated under the related subject. Paragraphs and sentences which were thought related problem and subproblems presented with resarcher' s ideas. Finally researcher's ideas and parts which were chosen in diaries were interpreted together.

Findings in this study were categorized under four theme: Expectations before lesson, worries and motivation, difficulties and acquisitions. In fact, researcher have not enough knowledge about the course and any expectations for this course, as the researchers saw that the process had expectations from researcher. So this expectations brought fears and worries about progress. Starting the progress with this worries and fears had an negative impact on her motivation and beliefs. So; researcher started to think that she couldn't achieve. It was seen that several difficulties appeared through the progress, due to not being accessed necessary internet connection. So people who want to choose lesson of

Teleconference and Distance education Applications were suggested that access necessary hardware and especially in internet connection before lesson.

The most important acquisition, obtained that researcher realized distance education technology and its importance and started to dominate to the literature about distance education and applications. Although researcher was aware that she still had not enough knowledge she thought that she could have say something when this subject started to be talked or discussed. This was one of the other important result for research and study. Although; starting progress with disadvantages had negative impact on researcher's self-coffidence and motivation, she achieved to change disadvantages into advantages in the progress. It was suggested that people who want to study fields or choose lessons in different fields, although progress started with difficulties, should not give up never..Because, Reseracher believed that If people study enough, they can overcome all of the problems.

Keywords: *Distance education, progress, math education*

Kaynaklar/Preferences

- Baki, A., Karal, H., Çebi, A., Şılbır, L. & Pekşen, M. (2009). Uzaktan Eğitimde Öğretim Yönetim Sistemi ve Senkron Eğitim Platformu Tasarım Süreci: Ktü Örneği. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education* , Vol.1 No.1, 87-101.
- Beaudoin, M. (1990). The instructor's changing role in distance education. *The American Journal of Distance Education*, 4(2).
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve Proje çalışmalarına Giriş*, (Genişletilmiş 4. Baskı) Celepler Matbaacılık Trabzon.
- Duran, N., Önal, A., Kurtuluş, C. (2006). E-öğrenme ve kurumsal eğitimde yeni yaklaşım öğrenim yönetim sistemleri, *Bilgi Teknolojileri Kongresi IV, Akademik Bilişim, Bildiriler Kitabı*, 97-101.
- Gökçe, T. A. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11, 1-12.
- Karal, H., Çebi, A. & Turgut, Y. A. (2010). Live Authority in the Classroom in Video Conference-Based Synchronous Distance Education: The Teaching Assistant. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE* . July Issn 1302-6488 Volume: 11 Number: 3 Article 1
- Kışla, T., (2005). Üniversite Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kışla, T., Sarsar, F., Arıkan, Y. D., Meşhur, E., Şahin, M. ve Kokoç, M. (2010). Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemlerinde Karşılaşılan Problemler. *e-Journal of New World Sciences Academy*. Volume: 5, Number: 1, Article Number: 1C0110.
- Mumtaz, S. (2000). Factors Affecting Teachers' Use of Information and Communications Technology: a review of the literature. *Journal of Information Technology for Teacher Education*, Vol. 9, No. 3,

- Pala, F. K. (2006). *Uzaktan eğitim için eğitim yönetim sistemi ana modülünün hazırlanması*. Yüksek lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Somekh, B. (1991). Pupil autonomy in learning with microcomputers: Rhetoric or reality?. *Cambridge Journal of Education*, 21(1), 47. Retrieved from Education Research Complete database.
- Talbot, C. J. (2003). *Studying at a distance: A guide for students*. Open University Press.
- Yenal, Ç. (2009). *Uzaktan Eğitim*, Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık Ankara.
-